

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/4994.**

Benyújtás dátuma: **2019-03-01 13:42**

Parlex azonosító: **3WMITNBS0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Szabó Tímea (Párbeszéd)**

Törvényjavaslat címe: **Egyes törvényeknek a gyermekvállalás támogatásához szükséges módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**Egyes törvényeknek a gyermekvállalás támogatásához szükséges módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2019. évi törvény

Egyes törvényeknek a gyermekvállalás támogatásához szükséges módosításáról

1. §

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 45. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tankötelezettség a tanuló tizennyolcadik életévének betöltéséig tart. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.”

2. §

A Csvt. 1. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Tilos a különböző családformák közötti hátrányos megkülönböztetés.

(6) A vérszerinti és nem vérszerinti családi kapcsolatok védelme azonos szintű.”

3. §

A Csvt. 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A családok támogatása olyan szociálpolitikai eszközök révén valósul meg, amelyek a gyermekek felnevelésében való közös felelősségünket fejezik ki, és a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz biztosítanak közösségi hozzájárulást. A családpolitika azon állami célkitűzések és eszközök összessége, amelyek a családi élet védelmét biztosítják. Az állam törekszik arra, hogy a családok számára az otthonteremtés és a lakhatás feltételeit biztosítsa.”

4. §

A Csvt. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. §

Az állam ösztönzi a család és a gyermeknevelés értékét közvetítő médiatartalmak bemutatását.”

5. §

A Csvt. 9. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szülők a szülői felelősség alapján - külön törvényben foglalt eltéréssel - azonos kötelezettségekkel és jogokkal bírnak.”

6. §

A családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény (továbbiakban Csvt.) 4. alcíme helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„4. A családban élő gyermek jogai és legfőbb érdeke

12. §

(1) A kiskorú gyermeknek joga van a testi, szellemi, lelki és erkölcsi fejlődését, egészségfelnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

(2) A kiskorú gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a családban történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.

(3) A kiskorú gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját testi, lelki és szellemifejlődése érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el.

(4) A kiskorú gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. Az állam kötelessége, hogy ilyen esetben a kiskorú gyermek családon belüli ellátásának feltételeit szükség szerint biztosítsa.

(5) A családjától elválasztott gyermeknek a gyermekek mindenek felett álló érdekének elvét szemelőtt tartva a lehető leghamarabb vissza kell kerülnie a családjához. Ennek érdekében az állam minden szükséges intézkedést megtesz.

(6) A döntéshozó szerveknek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenekfelettálló érdekét veszik figyelembe elsősorban

(7) A kiskorú gyermek számára, figyelembe véve szülei, gyámjai és az érte törvényesen felelős másszemélyek jogait és kötelességeit, az állam biztosítja a jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, e célból meghozza a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket.

(8) A kiskorú gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működésének meg kell felelniük az illetékes hatóságok által megállapított szabályoknak, különösen a biztonság és az egészség területén, valamint ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban.”

7. §

A Csvt. 15. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kiskorú gyermeket nevelő szülőt a foglalkoztatása során a külön törvényben foglaltak szerint kiemelt munkajogi védelem, illetve a szülői szerep és a munkavégzés összehangolását, valamint a családi élet védelmét biztosító kedvezmények illetik meg. A kiskorú gyermeket nevelő szülő törvényben meghatározott feltételek szerinti kérelmére a munkáltató rugalmas (részmunkaidőben történő, illetve egyéb atipikus foglalkoztatási formákban való) munkavégzésre biztosít lehetőséget.”

8. §

A Csvt. 22. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„22. §

Az állam a gyermeket nevelő családok számára különböző szociálpolitikai elvek szerinti családtámogatási rendszereket működtet. Az állam kiemelt feladata a rászoruló családok támogatása, a családok szociális biztonságának megteremtése és megőrzése.”

9. §

A Csvt. 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. §

(1) Az állam pénzbeli támogatás vagy természetbeni ellátás formájában hozzájárul a várandóssággal, a szüléssel, a szülőnek a gyermek gondozásával és nevelésével, valamint a taníttatásával összefüggő költségeihez.

(2) A támogatás formája és mértéke külön törvényben foglaltak szerint - így különösen a családszerkezetére, a családban nevelt gyermekek számára és életkorára, a gyermek tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos állapotára, továbbá a szülő külön törvény szerinti társadalombiztosítási jogviszonya fennállásának tényére és annak előzetes időtartamára tekintettel - családonként eltérő.

(3) A támogatás mértékére, valamint a támogatásra való jogosultság időtartamára és feltételeire vonatkozó rendelkezések módosítása esetén - kivéve, ha az az ellátás jogosultjára nézve kedvező tartalmú - a módosítás hatálybalépésére a kihirdetésétől számított legalább egy év felkészülési időt kell biztosítani.

(4) Az állam a pénzbeli és természetbeni támogatásokon felül a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások körébe tartozó családokat segítő szolgáltatási formákkal is hozzájárul a családi élet védelméhez, a családpolitikai célok megvalósulásához.”

10. §

A Csvt. 24. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24. §

A gyermeket nevelő szülő rugalmas foglalkoztatásához, illetve a gyermek gondozása céljából igénybe vett pénzbeli ellátás igénybevételét követő foglalkoztatásához az állam külön törvényben foglaltak szerint járulékkedvezményt nyújt.”

11. §

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 10. §-a a következő (5)

bekezdéssel egészül ki :

„(5) Tilos a munkavállalót terheesség megállapítására irányuló vizsgálat elvégzésére, illetve erről szóló igazolás bemutatására kötelezni.”

12. §

(1) A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 11. § (1) bekezdésében az „A családi pótlék havi összege” szövegrész helyébe az „A családi pótlék havi összege 2014-ben” szöveg lép.

(2) A Cstv. 11. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A családi pótlék havi összegét minden év január hónapjában az emelés évére tervezett, a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított fogyasztói árnövekedésnek megfelelő mértékben kell emelni.”

13. §

A Cstv. 26. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A gyermekgondozási segélyben részesülő, kereső tevékenységet folytató személy kérelmére a kincstár gyermekgondozási segély havi összegét – a kereső tevékenység folytatásának idejére – az (1) bekezdésben meghatározott összeg másfélszeresében határozza meg, azzal, hogy annak kétharmadát olyan utalványban kell biztosítani, amely kizárólag a jogosult által a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény [Gyvt. 41. § (3) bekezdés] térítési díjának kiegyenlítésére használható fel.”

14. §

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 50. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdésben meghatározott részmunkaidő kikötése esetén a munkáltató – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – köteles a kormánytisztviselőnek a munkaidő egyenlőtlen beosztására vonatkozó kérelmét elfogadni.”

15. §

A Kttv. 50. § (2) bekezdésében az „A munkáltató” szövegrész helyébe az „A huszonöt főnél kevesebb személyt foglalkoztató munkáltató” szöveg lép.

16. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 42/B. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyermekgondozási díj legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermeket szülő anyja esetében a szülést, egyéb esetben a jogosultságot megelőző 2 éven belül megszerzett biztosításban töltött napoknak megfelel ő időtartamra, de legfeljebb a gyermek 2. életévének betöltéséig jár, kivéve a (3) bekezdés szerinti esetet.”

17. §

Az Ebtv. 42/B. § (3) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Amennyiben a gyermekgondozási díjra való jogosultságot megosztják egymás közt a szülők, akkor a jogosult a gyermekgondozási díjat az egyébként meghatározott jogosultsági időn túl további három hónapig is igénybe veheti. A jogosultság megosztását mindkét szülőnek kérelmeznie kell, a megosztás megállapításáról pedig határozatot kell hozni.”

18. §

Ez a törvény a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

Általános indokolás

A Párbeszéd már számtalanszor felhívta a figyelmet arra, a családpolitika igen súlyos válságba került az elmúlt években. Habár a jogi szabályozás sok esetben megfelelő garanciát nyújt arra, hogy a rendszer képes legyen a lehető legjobb megoldást találni a gyermek helyzetére, azonban azok alkalmazásával igen súlyos problémák merülnek fel a mindennapokban. A javaslat többek között a családpolitikát a szociálpolitika részévé teszi, felemeli a tankötelezettség korhatárát pedig tizennyolc évre, segíti a gyermeket vállaló szülőket, garanciákat biztosít a munkaerőpiacra történő visszatérés megsegítéséhez. A törvénymódosítások kapcsolódnak ugyanezen cím alatt benyújtott határozati javaslatához.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás célja, hogy a korábbi gyakorlatnak megfelelően ismét tizennyolc év legyen a tankötelezettség korhatára. Amennyiben a jelenlegi szabályozás marad életben, az már rövidtávon is igen súlyos problémákhoz fog vezetni a fiatalok körében.

2. §

A módosítás célja, hogy a sarkalatos törvény mondja ki a különböző családmodellek hátrányos megkülönböztetésének tilalmát.

3. §

A módosítás célja, hogy egyértelművé tegyünk, hogy a családpolitika a szociálpolitika része. A törvénynek garantálnia kell továbbá, hogy az állam minden család számára biztosítja az otthonteremtést és a lakhatást.

4. §

Nem szükséges külön szabályozni a médiára vonatkozó gyermekvédelmi szabályokat, mert azt a médiatörvény is megteszi. Továbbá a házasság intézményét sértő jelleg jogalkalmazói önkényhez vezethet.

5. §

A gyermek szülei nem feltétlenül alkotnak egy családot, ám ez természetesen nem érinti azt, hogy jogaik - ha a szülői felügyelet gyakorlásának rendezéséből nem következik más - egyenlők. Ezért ennek a paragrafusnak a módosítása szükséges.

6. §

Napjainkban a gyermekek jogainak kiszélesítésére és nem kötelességeik túlhangsúlyozására van

szükség. A Csvt. vonatkozó rendelkezései ráadásul szándékosan terjeszkedtek túl a törvény hatályán, hiszen a cím ellenére az izzadságos módon összegyűjtött kötelezettségek messze nem csak a családban nevelkedéshez kapcsolódtak, hisz a tankötelezettség vagy a szülőtartás a családból valamilyen okból kiszakadt gyermeknek is kötelezettsége. A gyermekjogok a javaslat szerint a 12. §-ba kerülnek át, így a 13. § és a 14. § az újonnan megállapított alcímből elmarad. Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének 3. cikke a gyermek legfőbb érdekéről szól. A módosítás ennek egyes elemeit emeli át a Csvt.-be.

7. §

E módosítás azt a célt szolgálja, hogy a kisgyermekes szülők kiemelt munkajogi védelmet élvezzenek és lehetőség legyen atipikus munkavállalási formák választására.

8. §

Az államnak kiemelt feladata kell, hogy legyen a rászorulóknak támogatás, és a szociális biztonság megteremtése.

9. §

Nincs szükség a gyermekneveléssel összefüggő támogatások hosszának e törvényben történő meghatározására.

10. §

Az államnak nem csak a részmunkaidős foglalkoztatást, hanem más, atipikus munkavállalási formák terjedését is segítenie kell.

11. §

A módosító javaslat a korábbi Mt. garanciális szabályát emeli vissza.

12. §

A családi pótlék összege 2008 óta nem emelkedett, ezért folyamatosan veszít értékéből. Ezért első lépéskénti szükséges legalább az évenként indexálás bevezetése.

13. §

A javaslat abból a célból módosítja a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt, hogy a gyermekgondozási segély kétharmadát utalványban is igénybe lehessen venni. Ebben az esetben a gyermekgondozási segély összege az ellátás másfélszeresével egészülne ki.

14-15. §

A javaslat úgy módosítja a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvényt, hogy a közszolgálati tisztviselők alanyi jogává válhasson a részmunkaidős foglalkoztatás a 25 fő feletti munkahelyeken.

16-17. §

A javaslat célja, hogy a gyermekgondozási díj megosztásra kerüljön a kisgyermek édesanyja és édesapja között, ezzel gyermekgondozásra ösztönzi az apákat is. Hasonló intézkedésekkel több európai országban is találkozhatunk. Ezekre jellemző, hogy a gyermekek gondozásával összefüggő támogatások teljes összegét csak abban az esetben lehet igénybe venni, ha mindkét szülő bizonyos időt otthon tölt a gyermekével. A javaslat a nemi esélyegyenlőség megteremtését is szolgálja a gyermek neveléséhez kapcsolódó gyermekgondozási díj esetében.

18. §

Hatálybaléptető rendelkezés.